

LA HAYE DEVLETLER HUKUKU AKADEMİSİ

12 Temmuz - 13 Ağustos 1948 devresi münasebetiyle

Milletlerarası barışı koruma uğrunda çalışan Andrew Carnegie tesisinin yardımı ile kurulmuş olan "La Haye Devletler Hukuku Akademisi" resmen 14 Temmuz 1923 tarihinde açılmıştır. Akademi'nin makararı La Haye'de, yine Carnegie Barış Tesisi'nin yardımı ile inşa edilmiş olan Barış Sarayı'ndadır.

I. Akademinin Mahiyeti :

Akademi Statüsünün ikinci maddesinde de ifade edildiği gibi, Akademi, Devletler Umumî Hukuku ile Hususî Hukuku ve bunlara komşu ilimler üzerinde araştırmalar yapan yüksek bir bilim merkezidir. Akademi'de, devletlerarası hukukî meselelerin derin ve tarafsız bir şekilde incelenmesine çalışmak imkânları sağlanır. Her sene, dünyanın her tarafından, Devletler Hukuku ve siyasi meseleler üzerinde ihtisasları ile tanınmış hukukçuları ve devlet adamlarını dâvet ederek, bunların, dersler, konferanslar ve seminer çalışmaları vasıtasıyla, önemli meseleleri, tatbikat, nazariye, mevzuat ve içtihatlar bakımından tedris etmelerini sağlar (Statü, mad. 3).

Akademi öğretimi, Devletler Hukukunun esas kavramlarını bilen ve bilgilerini geliştirmek isteyenlere hitap etmektedir. Akademiye devam serbesttir; yalnız derslere devam müsaadesi vermek, yahut disiplin bakımından dersten çıkarmak ve devamdan menetmek hususlarında Akademi Yönetim Kurulunun kontrol hak ve selâhiyeti vardır; bununla beraber, Üniversite öğretim üyelerinin, eski ve halen hizmetteki hariciye memurları ile subayların kabul müracaatları reddedilemez (St. md. 9). Bu suretle, Akademinin ders ve konferanslarını takip etmek isteyen her şahıs, adını, soy adını, milliyetini, mesleğini de ihtiva eden bir dilekçe ile Yönetim Kurulu Sekreterliğine başvurarak kabul edilmesini isteyebilir. Yönetim Kurulu da, adayın kabulünü küçük bir kaydiyeye tâbi tutabilir; fakat öğretim, esas itibariyle, parasızdır.

Akademi öğretiminin diğer millî üniversitelerdeki öğretimden farkı, her millettin dinleyiciye hitap eden ders ve konferansların, millî hassasiyetleri incitmekten çekinmek için gerekli olan tam bir afakilik içinde

verilmesidir. Dinleyicilerin ve konferansları daha iyi kavrayabilmeleri ve daha kolaylıkla takip edebilmeleri için, derslerden önce, dinleyicilere, o ders veya konferansın hülâsa veya plâni ile, anlatılacak bahsin hazırlanmasında istifade edilen me hazların başlıcalarını ihtiva eden basılmış veya teksir edilmiş notlar dağıtılmaktadır.

Akademi'nin muayyen öğretim kadrosu yoktur; bu kadroyu, her yıl, davetli olarak ders vermeğe gelen profesörler ve devlet adamları teşkil eder. Dolayısıyla, öğretim devrelerinin Ağustos - Ekim arasında devamı kabul edilmiştir (St. md. 3, fık. 2).

II. *Akademi'nin Teşkilâtı ve İşleyişi :*

Akademi'nin işlemlerini sağlamak için idarî ve ilmî olmak üzere iki organ vardır. Barış Sarayı için Carnegie Tesisi Müdüriyeti'ni teşkil eden şahıslar, aynı zamanda Akademi Yönetim Kurulu'nu da meydana getirirler (St. md. 4). Akademi ilmî bakımdan da, muhtelif memleketlere mensup 12 üyeli bir meclis, Akademi Curatorium'u, tarafından yönetilir (x). Curatorium şu şekilde teşekkül eder: 1) Akademinin tesisi sırasında, Devletler Hukuku Enstitüsü başkanlarından bu vazifeyi kabul

(x) *İLK CURATORIUM* : .Başkan: M. Ch. Lyon-Caen, Paris Hukuk Fakültesi Fahri doyeni; *Asbaşkanı* M. N. Politis, Büyükelçi, Yunanistan eski Dışişleri Bakanı, Paris Hukuk Fakültesi fahri profesörü; *Üyeler*: MM. Al. Alvarez, Şili Dışişleri Bakanlığı müşaviri, La Haye Daimi Hakemlik Divanı Yargıçı; D. Anzilotti, Roma Üniversitesinde profesör, Devletlerarası Adalet Divanında yargıç; Baron Descamp, Belçika âyan âzası, Devlet Bakanı, Louvain Üniversitesinde profesör; L. de Hammar-skjold, İsveç eski başbakanı; Th. Heemskerck, Hollanda eski adalet bakanı; Lord Phillimore, Lordlar Kamarası üyesi, Ganimet Mahkemeleri başkanı; W. Schcking, Berlin Yüksek Ticaret Okulunda profesör, Reichstag üyesi, La Haye Daimi Hakemlik Divanı üyesi; James Brown Scott, Carnegie Tesisi Genel Sekreteri; Strisower, Viyana Üniversitesinde profesör; Baron M. de Taube, St. Petersburg Üniversitesinde eski profesör; *Genel Sekreter*: Baron Al. Rolin, Gand Üniseritesi emekli profesörü; *Curatorium Başkanlığı Sekreteri*: M. Gilbert Gidel, Paris Hukuk Fakültesinde ve Siyasal Bilgiler Okulunda profesör.

BUGÜNKÜ CURATORIUM : .Başkan: M. Gilbert Gidel, Paris Hukuk Fakültesinde ve Siyasal Bilgiler Enstitüsünde Profesör; *Üyeler*: MM. Al. Alvarez, Devletlerarası Adalet Divanında yargıç; M. Aghnides, Yunanistan eski Elçisi; Geo A. Finch, Carnegie Tesisi Devletler Hukuku Dairesi direktörü; E. N. Van Kleffens, Hollanda'nın Washington büyük elçisi, eski dışişleri bakanı; M. Pilótti, Roma İstinaf Mahkemesinde Cumhuriyet Başsavcısı; Baron M. de Taube, St. Petersburg Üniversitesi eski profesörü; Jan Masaryk, Çekoslovakya dışişleri bakanı (vefat etmiştir); Osten Under, İsveç Dışişleri Bakanı; Ch. de Visscher, Devletlerarası Adalet Divanında yargıç; Sir Mac Nair, Devletlerarası Adalet Divanında yargıç; *Genel Sekreter*: M. Georges Scelle, Paris Hukuk Fakültesinde profesör.

edenler, 2) Devletlerarası Barış Uğrunda çalışan Carnegie Tesisinin Devletler Hukuku Dairesi direktörü, 3) Yönetim Kurulunca tayin edilen Hollandalı bir temsilci, 4) Yukarıda sayılan üyeler Curatorium'un oniki üyesini tamamlamak için gerekli diğer üyeleri seçerler (St. md. 5). Curatorium, başkanını kendi intihap eder. Kararlarının hüküm ifade etmesi için asgarî beş üyenin mevcudiyeti zarurîdir. Curatorium senede en az bir kere toplanır; senelik programını ve o yıl tedrisatta bulunacakları tayin eder; bundan başka, dersleri veren zatlarla mutabık kalarak, ders ve konferansların yayımlanmasını sağlar (St. md. 6).

Akademi Genel Sekreteri, Curatorium'la mutabık kalınarak, Yönetim Kurulu tarafından tayin edilir. Yönetim Kurulu, bundan başka bir de muhasip tayin eder.

Akademiye hukukî ve hukuk dışı bütün münasebetlerinde Yönetim Kurulu temsil eder. (St. md. 11).

Akademi'nin gelir kaynakları şunlardır: Carnegie Tesisinin yıllık masrafları, cemiyetler ve hususî şahıslar tarafından yapılan teberrular, Akademiye kayıt harçları, Akademi neşriyatının satış gelirleri (St. md. 12).

Akademi'nin malî işleri bir Maliye Komisyonu tarafından görülür. Bu komisyon, ikisi Curatorium, üçüncüsü de Yönetim Kurulunca tayin edilen üç üyeden teşekkül eder. (St. md. 13). Yönetim Kurulu, aşağıdaki işleri yapmak hususunda Maliye Komisyonunun muvafakatini almak zorundadır: Dâva açmak veya Akademi'ye karşı açılmış dâvaları kabul veya uzlaşmak;; hibe ve teberruları kabul veya reddetmek; Akademi'nin gayrimenkul mallarını satmak, ipotek etmek, taahhüte girilmek, kiraya vermek; değeri iki bin florini geçen menkul veya gayrimenkul eşya almak; iki bin florin tutarını aşan akitler yapmak; binalar inşa ettirmek; iki bin florin tutarını aşan akitler yapmak; binalar inşa ettirmek; iki bin florinden fazla masrafı mucip olacak tamiratlar yaptırmak (St. md. 14). Her sene, 1 Nisandan önce Yönetim Kurulu geçen senenin hesabı kat'i tasarısını Maliye Komisyonuna verir ve her sene 15 Ekimden önce de, gelecek yılın bütçesini takdim eder (St. md. 15 ve 16). Yukarıdaki hususlar dışında da, Akademi'nin bütün işlerinin iyi bir şekilde yürütmesi için Yönetim Kurulu her türlü tedbirleri almakla yetkilidir (St. md. 17).

III. Devam Sertifikası:

Curatorium, Akademi Statüsünün 9 uncu maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca, dinleyicilere, muayyen şartları yerine getirdikleri takdirde, bir devam sertifikası verir. Bu devam sertifikasının elde edilme şartları için ayrıca bir nizamname hazırlanmıştır. Bu nizamnamede belirtildiği gi-

bi, (md. 1), dersler, mecburî ve ihtiyarî olarak iki kategoriye ayrılmaktadır. Mecburî derslerin hangileri olduğu öğretim devresinin başlamasından önce ilân edilir. Bunların dışında kalanlara devam ihtiyarîdir.

Devam sertifikası almak için , dinleyicilerin bütün mecburî derslere ve en az yirmi beş ihtiyarî derse devam etmesi lâzımdır (md. 2) . Devam kontrolü, devam karnesinin derslere giriş ve çıkışta zımbalanması suretiyle ve gayet ciddi bir şekilde Yönetim Kurulu Sekreterliğince yapılır. Sertifikayı almak isteyen dinleyici, en geç öğretim devresini tâkip eden ay içinde Akademi Sekreterliğine bu hususta başvurur ve üç florinlik bir harç verir. Sertifikalar, ona hak kazanan şahsın ismini, mesleğini ve devam edilen devrenin tarihi ile Curatorium başkanının ve bir üyesinin imzasını taşır (md. 4 ve 5).

IV. Tahsil Bursları:

Akademi Curatoriumu, Akademi'deki ders ve konferansları dinlemek için geleceklerden bazılarına verilmek üzere elinde her sene bir miktar burs bulundurmaktadır.

Bu burslardan faydalanacak olanlar, Akademi Curatoriumu tarafından, Devletler Hukukunun herhangi bir konusu üzerinde değerli denemeler, makaleler ve kitaplar yazıp, burs için adaylığını koymuş olanlar arasından seçilir. Bu bursların tahsis şartları, bu hususta hazırlanmış bir tüzükte belirtilmiştir.

Bu Tüzüğe göre (md. 1), her yıl Curatorium Bürosu, Hollanda Devleti nezdinde temsil edilen bütün devletlerin Eğitim Bakanlıklarına elindeki bursların sayısını ve bu burslardan herbirinin para miktarını bildirir. Bundan başka, Büro, muhtelif memleketlerdeki Devletler Hukuku profesörlerine de bu hususta resmî tebliğatta bulunur. Burs için adaylığını koymak isteyen şahıs doğrudan doğruya Curatorium Başkanlığına müracaat eder ve dilekçesine yayımladığı ilmî eserlerin birer nüshasını da ekler (md. 2). Curatorium belli süre içinde yapılan adaylık müracaatları hakkında uygun gördüğü her türlü vasıtalarla tahkikat yapar ve burs sahiplerinin listesini tam bir serbestlikle tesbit eder; dışarıdan kendisine yapılan tasviyelere ve verilen bilgilere asla bağlı değildir (md. 4). Burs sahibi en az Akademiden sertifika almağa yetecek kadar derslere devam mecburiyetindedir (md. 8). Burslu, Tüzük hükümleriyle tesbit edilen mükellefiyetleri herhangi bir şekilde yerine getirmese, burs hakkını kaybettiği gibi, ayrıca Akademi, bursluya o zamana kadar verilmiş olan parayı ödetmek hakkını da kesin bir şekilde muhafaza eder (md. 9).

1947 devresinde, 20 millete mensup 63 burs talebi gelmişti. Cura-

torium, adayların eserlerini inceleyerek bunlardan on ikisine burs vermişti. 1948 Temmuz - Ağustos devresi için de burs hususunda yapılan müracatları aynı şekilde inceleyen Curatorium, Kanada, Belçika, Yunanistan, Finlandiya, Norveç, Portekiz, Rumanya, Türkiye, Vietnam, Avusturya, Hindistan, Hollanda, Polonya ve İsviçre tebaası on altı kişiyi burslu olarak seçmiştir.

Bundan başka birçok kurumlar da - bu arada "Rotary International" (Norveç), "Det. Kgl. Kirkeog Undervisningsdepartement" (Norveç), "London School of Economics and Political Sciences" (İngiltere), "Association des Etudes Internationales" (Fransa), "Dr. Hendrik Muller's vaderlandsch Fonds" (Hollanda) - kendi hesaplarına, 1947 senesinde, dinleyici göndermişlerdi.

V. Barış Sarayı Kütüphanesi:

Akademi müdavimlerinin eline geçen en büyük fırsat, Akademi ile aynı binada olan Barış Sarayı'nın kütüphanesinden istifade etmek imkânının sağlanmış olmasıdır. Anderew Carnegie 1903 te, Daimî Hakemlik Divanı'nın bina ihtiyacını karşılamak için 1.500.000 dolar hediye ettiği zaman, bunun bir Barış Sarayı ve bir de kütüphane inşaatında ve bunların idamesinde kullanmasını istemişti. İşte bu sayede, kütüphane tesis edilmiş ve 29 Ağustos 1913 te açılmıştır.

Barış Sarayı Kütüphanesi 200.000 cilt ihtiva etmektedir. Bu eserler başlıca üç gruba ayrılır: Hususî ve Umumî Devletler Hukuku; mukayeseli hukuk ve her Devletin mevzuat ve içtihatları (meselâ bunlar arasında bizim Meclis-i Ayan Zabıt Ceridesi ve Takvim-i Vekayi koleksiyonları da vardır); devletlerarası siyaset, diplomatik tarih ve barış için yapılan faaliyetler. Bundan başka, bu konuların incelenmesinde faydalanılacak ölçüde, iktisat, hukuk tarihi ve askerliğe ait eserler de mevcuttur. Bunların yanında hususî bir *Grotiana Koleksiyonu* vardır ki, Hugo Grotius'un eserlerini ve bunlarla ilgili neşriyatı ihtiva etmektedir. Bu koleksiyonda 500 cilt bulunmaktadır; bunlar arasında "De Jure belli ac pacis" in, ilk baskısından itibaren 79, "De Veritate Religionis" in 90 tab'ı mevcuttur.

Kütüphanedeki eserlerin konulara göre nisbeti şudur:

Devletler Hukuku%	40
Siyasî ve Diplomatik Tarih%	24
Muhtelif memleketlerin hukuku ve içtihatları%	20
Devletler Hususî Hukuku ve Devletlerarası		
Ceza Hukuku%	5

İktisat%	5
Umumî olarak Hukuk%	3
Çeşitli konularda%	3

Kütüphaneden istifadeyi sağlamak için hazırlanmış birçok katalog arasında, kitap şeklinde yayımlanan 1916, 1922, 1929 ve 1937 kataloglarından başka Kütüphanenin salonunda da şu kataloglar vardır: 1) Kitapların alfabetik katalogu; 2) Dergi makalelerinin alfabetik katalogu; 3) Kitapların sistematik (metodik) katalogu; 4) Dergi makalelerinin sistematik katalogu; 5) Konuya (örnek - kelimelere) göre kitapların ve dergi makalelerinin alfabetik katalogu.

Bütün bu kataloglar 362.000 den fazla fiş ihtiva etmektedir. Kütüphane her sene muazzam mübayaalarda bulunmakta, ayrıca dünyanın her tarafından kitap, makale, kanun ve içtihatlar koleksiyonları hediye edilmektedir. Böylece her sene Kütüphanenin eser mevcudu büyük ölçüde artmaktadır.

VI. A. A. A.:

Akademi dinyelicileri arasında "La Haye Devletler Hukuku Akademisi Dinleyicileri ve Eski Dinleyicileri Birliği - Association des Auditeurs et Anciens Auditeurs de l' Académie de Droit International de La Haye" adını taşıyan bir teşekkül de vardır. Birliğin nizamnamesine göre (mad. 2) gayesi şudur: 1 - Akademi eski dinleyicileri ile halen dinleyici olanlar arasında entellektüel münasebetleri idame ettirmek ve milletlerarası zihniyetin gelişmesine çalışmak; 2 - Dinleyicilerin La Haye'deki ikametlerini kolaylaştırmak.

İki florinlik bir kaydiye veren bütün dinleyiciler faal üye olurlar (mad. 3). Akademi Yönetim Kurulu üyeleri ile Genel Sekreter, öğretim üyeleri ve Birlik Meclisi'nce teklif edilip te Genel Kurul'un tasvip ettiği diğer şahıslar fahrî üye sayılırlar (mad. 5). Birliğin organları, Genel Kurul, Meclis ve Büro'dur (mad. 6). Faal üyelere teşekkül eden Genel Kurul, Akademi öğretim devrelerinde en az bir kere toplanır ve Birliğin gayesine faydalı kararlar alır (mad. 7). Meclis, Millî Gruplarca gösterilmiş üyelere teşekkül eder. Her devrede, her Millî Grup bir üye tâyin eder. Bu üyeler La Haye'de mevcut dinleyiciler arasından ve onlar tarafından seçilirler. Meclis üyeliği süresi bir senedir. Her öğretim devresinde Meclis en az bir oturum yapar. Meclis, Birliği temsil eder ve Genel Kurul'a arz edilecek meselelerle, bütçeyi hazırlar ve kontrol eder (mad. 7).

Büro, beş üyeliştir: Başkan, Asbaşkan, iki üye, bir muhasip - sekreter. Büro üyeleri Meclis tarafından bir yıl için seçilirler. Başkan ve asbaşkan da Meclis seçer. Muhasip - sekreter Holandalıdır; çalışmalarının

devamlılığını sağlamak için üç yıl için seçilir. Birliğin fiilî idaresi Büro'ca yürütülür (md. 9). Aksi bir hüküm olmadığı takdirde, Genel Kurul ve Meclis kararları basit çoğunlukla alınır (md. 10).

Birlikçe tanınmış Millî Gruplar şunlardır: 1) Aynı Devlet tebaası dinleyiciler ve eski dinleyiciler tarafından meydana getirilmiş ve teşekkül edildikleri Büro'ca da tanınmış daimî gruplar; 2) Daimî gruplara dahil olmayan, aynı Devlet tebaası dinleyiciler tarafından teşkil edilmiş gruplar. Her dinleyici Birliğe yazılmakla, Millî Grubunun da üyesi olur. Millî Gruplar kendi iç işleri bakımından tamamen muhtardır (md. 11).

Dinleyicilere ikametleri sırasında gösterilen kolaylıklara gelince, Akademi merkezinde dinleyiciler için bir okuma ve mektuplaşma salonu mevcuttur; bu salonda dünyanın her tarafından (Türkiye hariç) gelen belli başlı dergiler ve gazeteler bulunur. Derneğin otellerle, pansiyonlarla yapmış olduğu anlaşmalar, birçok binaları harpte tahrip edilmiş bir şehirde mesken bulma meselesini hallettiği gibi, geçim masraflarını da Avrupa'nın diğer şehirlerinde ortalama hayat seviyesi derecesine indirmektedir. Birlik, dinleyicilerin Hollanda'nın tabii güzelliklerini, pitoresk şehirlerini; san'at eserlerini, müzelerini az para ile görmelerini temin etmek için gezintiler tertip etmektedir.

VII. Akademinin 19 uncu Yılı:

(12 Temmuz - 13 Ağustos 1948):

Akademi kuruluşundan itibaren 1939 a kadar muntazam bir şekilde öğretime devam etmiştir. İkinci Dünya Harbi ve bu arada Hollanda ve La Haye'in işgali yüzünden, harp süresince çalışmalarına ara vermek zorunda kaldıktan sonra, Barışla birlikte gine faaliyete girerek, harp sonrası ilk öğretim devresine 1947 de yeniden başlamış ve bu yaz da (12 Temmuz - 13 Ağustos 1948) on dokuzuncu öğretim yılını idrak ve ikmal etmiştir.

Akademi'nin bu seneki ders programı, her konu üzerinde beş konferanstan mürekkep olmak üzere, şu şekilde tanzim edilmişti:

A — DEVLETLER HUKUKUNUN TARİHİ GELİŞMESİ:

—“*Le Droit de la guerre dans l'oeuvre des Capitaines du XVI ème siècle*”

M. A. Gardot, Baro başkanı

—“*La Révolution de 1848 et le Droit International*”, M. Paul Bastid, Institut de France üyesi, eski bakanlardan;

B — DEVLETLER UMUMİ HUKUKUNUN PRENSİPLERİ:

—“*La Règle de Droit International*”, M. G. Salvioli, Floransa Üniversitesi

Hukuk Fakültesinde profesör, Devlet Hukuku Enstitüsü üyesi;

- “*Problems in the Development and Codification of International Law*”, Dr. Yuen - Li Liang, B.M.T. Sekreterliği, Devletler Hukukunun Geliştirilmesi ve Taknini Dairesi direktörü;
- “*The Place of Extraterritoriality in International and Comparative Law*”, Mr. G. W. Keeton, Londra University College Hukuk Fakültesi Dekanı;
- “*Problèmes choisis de Droit International*”, M. L. Gajzago, Budapeşte, Pierre Pazmani Üniversitesi, Devletler Hukuku profesörü, Devlet Hukuku Enstitüsü üyesi;
- “*La Représantation en Droit International*”, M. A. P. Sereni, Ferrare Üniversitesinde profesör;
- “*Propaganda and International Law*”, Mr. J. B. Whitton, Princeton University profesörlerinden;

C — DEVLETLER HUSUSİ HUKUKU:

- “*Les Tendances doctrinales actuelles en Droit International privé*”, M. J. de Yanguas - Messia, Madrid Üniversitesi profesörlerinden, Devletler Hukuku Enstitüsü üyesi, İspanya'nın eski Dışişleri Bakanı;
- “*Les Conflits d'autorités en Droit International privé*”, M. J. P. Niboyet, Paris Üniversitesi Hukuk Fakültesinde profesör, Devletler Hukuku Enstitüsü üyesi.

D — İDARE HUKUKU, İKTİSAT VE MALİYE:

- “*L'Economie européenne et son avenir*”, M. C. Gutt, Devlet Bakanı, Belçika eski Maliye Bakanı, Devletlerarası Para Fonu Başkanı;

E — DEVLETLERARASI TEŞKİLATLANMA:

- “*Le Principe majoritaire dans les organisations internationales*”, Baron B. Nolde, Petrograd Üniversitesi eski profesörlerinden, Devletler Hukuku Enstitüsü eski başkanı;
- “*The Juridical clauses of the Peace treaties*”, M. G. C. Fitzmaurice, İngiltere Dışişleri Bakanlığı hukuk müşaviri;
- “*Les Personnes déplacées et le Droit International*”, M. E. Reut - Nicollussi, Innsbruck Üniversitesinde profesör.

Bu şekilde ilân edilen programda, bazı mücbir sebepler yüzünden küçük değişiklikler yapmak zorunda kalınmıştır. Baron Nolde, Akademi'de tedrisatın başlamasından az önce öldüğü için onun yerine Paris Hukuk Fakültesi profesörlerinden Ch. Rousseau, “*L'Indépendance de l'Etat et le Développement du Droit International*” konusu üzerine beş konferans vermiştir. Bundan başka, M. Niyobet ile M. Yanguas-Messia gelmek imkânı bulamadıklarından, bu zatların yerine Lille Hukuk Fakültesi doyeni M. Batiffol “*Les Tendances Actuelles de Droit international privé*” ve Amsterdam Hukuk Fakültesi profesörlerinden M. Kisch, “*L'Unité du Droit international privé*” konuları üzerine beşer konferans vermiştir.

Bütün profesörler konferanslarını bitirdikten sonra birer de seminer çalışması yapmışlar ve çeşitli konular üzerinde dinleyicilerin sorularına cevap vermişler ve tartışmaları idare etmişlerdir.

Bundan başka, bu yıl Akademi'de ders almamış olan Genel Sekreter Prof. G. Scelle, A. A. A. 'nın teşebbüsüyle, "Federalizm" üzerine, M. Donnedieu de Vabres da "Nuremberg Mahkemesi Kararları" hakkında birer konferans vermişlerdir.

A. A. A., ayrıca üyeleri arasında tartışmalı konferanslar da tertip etmiştir. Akademi dinleyicilerinden Prof. F. Gimenez Artiguez "İspanyol Devletler Hususî Hukuku" Doçent Y. Loussouarn "Fransız Devletler Hususî Hukuku", Prof. Stevan Circovic, "İnsan Hakları Mahkemesi" ve Romanyalı öğrencilerden M. Constantinesco da, "Avrupa Birliği" hakkında tebliğler yapmış ve hararetli tartışmalara fırsat vermişlerdir.

VIII — ELDE EDİLEN NETİCELER:

Akademi'nin, mütevazî ölçüde de olsa, elde etmiş olduğu neticeler, kurucuların ve idarecilerin ümitlerini haklı çıkarmıştır. Devletler Hukukunun yayılması ve gelişmesi uğrunda müşterek bir çalışma ile hakikî bir milletlerarası zihniyete ulaşılabileceği Akademi çerçevesi içinde ispat edilmiştir. Menselerin, milliyetlerin, dillerin ayrılığına rağmen profesörlerle dinleyiciler ve umumiyetle A. A. A. üyeleri arasında, güdülen müşterek gaye sınırları içinde, ilmî bir anlayış ve görüş mübadelesi, devamlı işbirliği bağları kurmak mümkün olmuştur.

1939 da iki devrede okutulan ders saatlerinin yekûnu 118, profesörlerin sayısı da 14 ayrı memlekete mensup olmak üzere 21 di. 32 millete mensup 554 dinleyici dersleri takip etmişti. 1947 de, Akademi'nin ilk harp sonrası öğretim devresi olan 1947 de 33 millete mensup 500 dinleyici devam etmişti. 1948 Temmuz - Ağustos devresinde de, 10 millete mensup 14 profesör ve devlet adamı ders vermiş, bunların ders yekûnu 70 saati geçmiş ve bu ders konferanslara 37 millete mensup —kesin rakamını tahkik imkânını henüz bulamadığımız— kalabalık bir dinleyici kütlesi devam etmiştir.

Akademi'nin elde ettiği en büyük başarı, Akademi'de verilen ders ve konferansların muntazam ve yeknesak ciltler halinde yayımlanmasıdır. Şimdiye kadar harp öncesi öğretiminin bütününi ihtiva eden (1923 - 1939) altmış dokuz ciltlik bir koleksiyon nesredilmiş bulunmaktadır. Bunlardan başka 1923 - 1928 ve 1928 - 1932 arasında yayımlanmış ciltlerin tip kelimeler üzerine tahlilî fihristini ihtiva eden iki cilt

ve ayrıca bir de 1923 - 1937 arasındaki bütün ciltlere ait umumî bir tahlilî fihrist cildi neşredilmiştir. 1947 senesi ile geçen yazki devrede verilen ders ve konferanslar da aynı şekilde yakında neşredilecek ve gelecek yılların derslerinin de yayımlanması temin edilecektir. — Bu külliyat şüphe yoktur ki, meslekleri bakımından veya sırf fikrî meraklarını tatmin için Devletler Hukuku ile ilgilenenlere çok kıymetli çalışma kaynakları sağlamaktadır.

Doç. Seha L. MERAY